

1

Bu bölümde şirket tarafını savunan
kişi, kendi görüşünü
ispatlayamayınca hangi yola
basvuruyor?

lisans 32-soz-p24-2-mevkif-2-maksad-sual-ve-birinci-temsile-
giris

Cevap 1

Tevhid inancını doğrudan çürütmeye değil, ona şüpheler yönelterek zayıflatmaya çalışıyor.

2

İkinci soruda tevhid ehline nisbet edilen temel iddia hangi iki ilahî vasıf etrafında toplanıyor?

Cevap 2

Allah'ın bir tek oluşu ve hiçbir şeye muhtaç olmayışı etrafında toplanıyor.

3

Metinde Allah'ın her şey
üzerindeki hâkimiyeti nasıl bir
çerçeve de anlatılıyor?

lisans 32-soz-p24-2-mevkif-2-maksad-sual-ve-birinci-temsile-
giris

Cevap 3

Her varlığın yönetimi, başlangıcı ve işleyişi üzerinde doğrudan tasarrufu bulunduğu ifade ediliyor.

4

Şüpheli tarafın asıl itirazı hangi noktadadır?

lisans 32-soz-p24-2-mevkif-2-maksad-sual-ve-birinci-temsile-
giris

Cevap 4

Tek ve belirli bir Zât'ın sınırsız yer ve iş üzerinde aynı anda nasıl faal olabileceğini akla uzak buluyor.

5

Bu itiraza verilecek cevabın hangi hakikatin açıklanmasına dayanacağı söyleniyor?

Cevap 5

Allah'ın birliği içinde her şeye doğrudan yönelişini bildiren derin bir mananın izahına dayanacağı belirtiliyor.

6

İnsan aklının bu yüksek hakikati
doğrudan kavrayamaması
karşısında hangi öğretim yolu
tercih ediliyor?

lisans 32-soz-p24-2-mevkif-2-maksad-sual-ve-birinci-temsile-
giris

Cevap 6

Temsil ve örnekler üzerinden meseleye yaklaşma yolu seçiliyor.

7

Temsil kullanılmasının sebebi
nedir?

lisans 32-soz-p24-2-mevkif-2-maksad-sual-ve-birinci-temsile-
giris

Cevap 7

İlâhî zat ve sıfatların benzeri bulunmadığı için, ancak benzetmelerle bir derece anlayış sağlanabilmesidir.

8

İkinci maksadın başında
tartışmanın seyri nasıl değişiyor?

lisans 32-soz-p24-2-mevkif-2-maksad-sual-ve-birinci-temsile-
giris

Cevap 8

Şirk savunucusu ispat yolundan
ümidini kesip itiraz ve şüphe
üretme yoluna geçiyor.

9

Tevhid ehline göre âlemin
yaratıcısı hakkında hangi temel
hüküm veriliyor?

lisans 32-soz-p24-2-mevkif-2-maksad-sual-ve-birinci-temsile-
giris

Cevap 9

Yaratıcının tek olduğu ve bütün varlıkların doğrudan O'na bağlı bulunduğu söyleniyor.

10

Metinde “bir işin diğerine engel olmaması” ifadesi hangi manaya gelir?

Cevap 10

Allah'ın sayısız işi aynı anda yaparken zorluk, sıra bekleme veya karışıklık yaşamamasını ifade eder.

11

Şüphecinin “müşahhas tek zât”
vurgusu hangi zihnî sıkıntıyı
yansıtır?

Cevap 11

Sınırlı varlık ölçüsünü Allah hakkında da işletme yanlısını yansıtır.

12

Verilen cevapta Ehadiyet ve
Samediyet neden merkeze
alınıyor?

Cevap 12

Çünkü hem Allah'ın birliğini hem de her şeyin O'na muhtaç, O'nun ise müstağni oluşunu birlikte açıklarlar.

13

Beşer aklının temsil dürbünüyle
bakmasının ifade ettiği sınır
nedir?

Cevap 13

İnsan aklının ilahî hakikati
bütünüyle kuşatamayacağını,
ancak örneklerle yaklaşabileceğini
gösterir.

14

“Mesel” ve “temsil”
kullanılmasının öğretici faydası
nedir?

Cevap 14

Soyut ve yüksek bir hakikatî zihne
yaklaştırıp anlaşılır hâle
getirmesidir.

15

Metindeki ikinci soru niçin soruluyor?

lisans 32-soz-p24-2-mevkif-2-maksad-sual-ve-birinci-temsile-
giris

Cevap 15

Şirk görüşü delille ayakta tutulamayınca, tevhid anlayışına imkânsızlık havası vermek için soruluyor.

16

Tevhid ehlinin savunduğu anlayışta Allah ile kâinat arasındaki ilişki nasıldır?

lisans 32-soz-p24-2-mevkif-2-maksad-sual-ve-birinci-temsile-
giris

Cevap 16

Bütün varlıklar doğrudan Allah'ın yaratması, yönetmesi ve tasarrufu altındadır.

17

İtiraz eden tarafın “bir anda”
ifadesi etrafında zorlandığı mesele
nedir?

lisans 32-soz-p24-2-mevkif-2-maksad-sual-ve-birinci-temsile-
giris

Cevap 17

Aynı anda sınırsız işin tek ilahî iradeyle yürütülmesini kavrayamamasıdır.

18

Cevabın başında meselenin
“derin, ince, yüksek ve geniş” diye
nitelenmesi neyi gösterir?

Cevap 18

Konunun basit bir tartışma değil,
insan aklını aşan büyük bir iman
hakikati olduğunu gösterir.

19

İlâhî zat ve sıfatlar için “benzeri yoktur” denilmesi temsil kullanımını nasıl etkiler?

lisans 32-soz-p24-2-mevkif-2-maksad-sual-ve-birinci-temsile-
giris

Cevap 19

Temsilin birebir eşitlik kurmak için değil, sadece yaklaşım sağlamak için kullanıldığını gösterir.

20

Birinci temsilin ana yapısı hangi iki unsurdan oluşur?

lisans 32-soz-p24-2-mevkif-2-maksad-sual-ve-birinci-temsile-
giris

Cevap 20

Tek bir varlık ve onu çok yerde gösteren aynalar unsurundan oluşur.

21

Son paragrafta art arda gelen sorular, Allah hakkında hangi yanlış kıyasları bozmaktadır?

Cevap 21

Allah'ı maddî, sınırlı, değişen,
bölünebilen ve mekânla kayıtlı
varlıklara benzeten kıyasları
bozuyor.

22

Şirk yanlısı kişinin ikinci sorusu,
tevhid inancının hangi yönünü
hedef alıyor?

lisans 32-soz-p24-2-mevkif-2-maksad-sual-ve-birinci-temsile-
giris

Cevap 22

Allah'ın tek oluşuyla birlikte bütün varlıklar üzerinde doğrudan ve eşzamanlı tasarruf etmesini hedef alıyor.

23

Tevhid ehlinin savunmasında
Allah'ın her şeyin “dizginine”
sahip olması hangi manayı taşır?

Cevap 23

Bütün işleyişin son merciinin ve gerçek idarenin yalnız Allah'a ait olduğunu gösterir.

24

İtirazın temelinde Allah hakkında
hangi beşerî ölçü yatmaktadır?

lisans 32-soz-p24-2-mevkif-2-maksad-sual-ve-birinci-temsile-
giris

Cevap 24

Tek bir varlığın aynı anda sınırsız işle meşgul olamayacağı şeklindeki insanî sınırlılık ölçüsü yatmaktadır.